

Хмельницький : Мельник А. А., 2020. – 78 с. – (Серія: Подвижники краєзнавчого руху на Поділлі; вип. 1).

4. **Прокопчук В. С.** Юрій Телячий: горизонти життя і діяльності // Матеріали I-ої міжнародної наукової історико-краєзнавчої конференції «Місто Хмельницький в контексті історії України». – Хмельницький, 2016. – С. 415-420.

5. **Юрій Телячий:** учений-історик, педагог, краєзнавець / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. – Хмельницький : Мельник А. А. 2015. – 75 с. – (Серія: Видатні випускники КПНУ ім. І. Огієнка).

23 червня

Бібліотекар ХХ століття: доля і покликання

*До 90-річчя з дня народження
Леонадії Іванівни Билинки*

23 червня 2025 року виповнюється 90 років знаній бібліотекарці міста, колишній директорці міської ЦБС – Билинці Леонадії Іванівні. Понад 30 років працювала вона в бібліотеках Хмельницького: завідувачкою бібліотеки № 3 (мікрорайон Гречани), заступником директора по роботі з дітьми у центральній дитячій бібліотеці (до централізації – дитяча бібліотека № 5), директоркою міської ЦБС (з 1978 – 1985 рр.).

Дитинство Леонадії Іванівни було важким. У 1935 році її батько, Іван Гнатович Вишневський (поляк за національністю) був висланий, як неблагонадійний для радянського уряду, з селища Оринин Кам'янець-Подільського району (тодішньої Кам'янець-Подільської області) у Біломоро-Балтійський виправно-трудоий табір (ВТТ). Мати, Олена Йосипівна Вишневська, будучи вагітною, добровільно поїхала у заслання за чоловіком. У далекому від рідного Поділля поселенні Піндуші (Медвеж'єгорський район, Карелія) й народилася Леонадія Іванівна. У 1937 році Івана Гнатовича засудили так званою «трійкою» до 10-ти років ув'язнення, які він відбував у таборах Каргополя Архангельської області, звідки 1944 року був

відправлений до штрафного батальйону. Лише у 90-х роках доньці вдалося домогтися реабілітації батька.

Війна змусила шестирічну дівчинку разом з мамою евакуюватися до Комі АРСР через Онезьке озеро.

У спецпоселенні Леокадія і Олена Йосипівна Вишневіські дочекалися закінчення війни. Радянська влада не дозволяла переселенцям залишати місце спецпоселення; тікати було складно, адже всі особисті документи переселенців зберігалися в коменданта. Та Олена Вишневіська твердо вирішила повернутися з донькою додому, тож випросила відпустку і без документів з дитиною добралася до Проскурова.

Перше повоєнне десятиліття було нелегким – хліб по картках, відсутність власного житла, погане постачання побутових товарів; неспівставні з мізерною оплатою праці ціни робили недосяжним навіть той мінімум, що з'являвся на прилавках. Та водночас для Леокадії у той важкий період знайшлася відрада – спілкуванням з друзями, а, найголовніше, довгоочікуване повернення батька, якого дівчинка вперше побачила лише 1949 року, коли їй було вже 14 років. Саме Іван Гнатович порадив доньці вступити до культосвітнього училища в Кам'янці-Подільському, бачачи її жагу до книг та читання.

У 1956 році Леокадія Іванівна закінчила училище з відзнакою. Так відбувся прихід у професію, почалося становлення бібліотечного фахівця. Жодного разу потім вона не пошкодувала про обрану спеціальність і завжди наголошувала, що бібліотекар – ідеальна професія для жінки.

Першим місцем роботи молоді фахівчині, згідно з направленням, була Городоцька районна бібліотека для дорослих. Згодом Леокадія Іванівна працювала інспектором у Городоцькому відділі культури та інспектором по бібліотеках у Хмельницькому обласному управлінні культури. Водночас навчалася у Харківському бібліотечному інституті, який закінчила 1961 року. У Харкові зустріла і своє кохання – Бориса Івановича Билинку, з яким прожила в щасливому шлюбі цілих 63 роки. Після народження 2-х дітей (сина Сергія і доньки Олени) продовжила працювати в бібліотеках міста.

За понад 40 років діяльності Леокадії Билинки (Вишневіської) на бібліотечній ниві Хмельниччини було

реалізовано багато подій та проєктів – від різноманітних заходів для виробничих колективів, зокрема радгоспу у Гречанах, де організовували читання художньої літератури, створювали червоні кутки, займалися оформленням плакатів про передовиків; участі у самодіяльності до відкриття нових бібліотек у місті у 60-70-х роках; виступів на обласних, профспілкових трибунах, перед бібліотекарями, вчителями, батьками; організації роботи ЦБС на початку 80-х років тощо.

За час перебування Леокадії Іванівни на керівних посадах з 1965 – 1986 рр. у місті було відкрито 10 нових бібліотек: у мікрорайонах Дубове (№№ 9, 15), Ракове (№№ 13, 14), Виставка (№№ 8, 12), Гречани (№ 16), Центр (№ 11), у Південно-Західному районі (№№ 7, 10). Відкриття нових бібліотек потребувало підбору та ремонту приміщень, їх оформлення; оздоблення сучасними меблями; забезпечення бібліотек технічними засобами; укомплектування літературою, кадрами; організації роботи та багато іншого. На початку 1980-х років додався ще й процес переведення каталогів та фондів на нові класифікаційні таблиці ББК. Координація та кооперація діяльності ЦБС міста з метою підвищення якості обслуговування різних категорій користувачів, сприяння розвитку та подальшій централізації методичної, інформаційно-бібліографічної, краєзнавчої діяльності, покращення МТБ та багато інших питань знаходились у колі відповідальності Л. І. Билинки як директорки ЦБС (1978 – 1985 рр.).

Перебуваючи на керівних посадах, Леокадія Іванівна багато уваги приділяла роботі з кадрами, сприяючи їх моральному стимулюванню, мотивації до подальшого навчання у ЗВО, підвищенню кваліфікації бібліотечних працівників не тільки публічних, а й шкільних і профспілкових книгозбірень, а також активно співпрацювала з міським відділом освіти. Під час керівництва Л. І. Билинки діяла міжвідомча рада, засідання якої відбувалися щокварталу разом з міським відділом культури, який тоді очолював П. Я. Слободянюк. Активна і творча діяльність керівниці сприяла підвищенню іміджу міських книгозбірень серед громади міста, обласних, відомчих бібліотек.

Сьогодні Леокадія Іванівна перебуває на заслуженому відпочинку. Багато років була учасницею аматорського хору

ветеранів війни та праці «Надвечір'я» Хмельницького міського будинку культури. У 80 років у рідній центральній міській бібліотеці опанувала роботу на ПК і, не зважаючи на вік, знаходиться у вирі культурного життя.

О. Айвазян

Література

1. **Натхненні** любов'ю до дітей : довідник про завідувачів бібліотек для дітей області / Департамент інформ. діяльності, культури, національностей та релігій Хмельниц. облдержадмін., Хмельниц. обл. б-ка для дітей ім. Т. Г. Шевченка, Хмельниц. обл. від-ня ВГО УБА. – Хмельницький, 2023. – 188 с.

2. **Билинка** Леокадія Іванівна // Постаті бібліотечної плеяди. Директори бібліотек Хмельницької області : довідник / Департамент інформ. діяльності, культури, національностей та релігій Хмельниц. облдержадмін. [та ін.]. – Хмельницький, 2021. – С. 47-48.

3. **Айвазян О. Б.** З історії централізації публічних бібліотек м. Хмельницького // Хмельницькі краєзнавчі студії : науково-краєзн. зб. / Нац. спілка краєзнавців України [та ін.]. – Хмельницький, 2020. – Вип. 26. – С. 32-45.

4. **Вишневський** Іван Гнатович // Реабілітовані історією : у 27 т. Хмельницька область. Кн. 3 / редкол.: Гаврішко В. Д. (голова) [та ін.] ; упоряд. : Л. Л. Місінкевич, Р. Ю. Подкур. – Хмельницький, 2010. – С. 799.

26 червня

Шайнога Віталій Мусійович – педагог-практик і організатор освітянської галузі Хмельниччини

До 105-річчя з дня народження

26 червня виповнюється 105 років з дня народження Віталія Мусійовича Шайноги, відомого на Хмельниччині педагога-практика, експериментатора, організатора освітянської галузі, який зробив вагомий внесок в реформування навчально-